

## LABORATORI DE DRAMATÚRGIA ACTORAL

### Cap a una dramaturgia sistèmica

L'ULTIM trimestre del curs 1987-88 el laboratori de Dramaturgia Actoral de EL TEATRO FRONTERIZO va adreçar la seva investigació cap a un nou terreny apassionat i motivador per les possibilitats que ofería en relació amb l'estudi de noves fórmules expressives i nous recursos dramàtics: **El Minimalisme.**

Seduïts per la capacitat suggestiva i comunicativa que les propostes minimalistes –provinents de la pintura i l'escultura– generaven en d'altres llenguatges artístics com la música i la dansa contemporànies, intentaríem adaptar alguns dels seus pressupòsits formals al llenguatge teatral.

De seguida, l'especificitat del nostre llenguatge va anar generant també les seves pròpies fórmules i problemes. La necessitat d'allunyar-nos d'una voluntat de significació prèvia a la recepció imposava un tipus d'interpretació a cavall entre l'arbitrarietat i la més estricta supeditació a unes regles de joc rigoroses: la necessitat de treballar a partir d'esquemes formals ens apropava a l'aleatorietat i, més tard, a la Teoria dels Sistemes; la búsqueda dels "mínims" generava conceptes com el de "actema" –absolu-

tament relatiu– per establir la unitat mínima d'acció; etc.

Tres mesos de treball van ser prou per deixar-nos el gustet a la boca. La voluntat d'aprofundir en les expectatives creades ha motivat que la SALA BECKETT hagi centrat en el mateix tema la totalitat del Laboratori de Dramaturgia Actoral 1988-89.

Aquest any però, hem volgut allunyar-nos una mica de les propostes originals i específicament minimalistes per, prenent-ne només allò que ens fos més útil, tendir cap a la recerca d'una Dramaturgia Sistèmica.

La Teoria dels Sistemes, segons la qual tot en l'Univers es relaciona i funciona segons unes regles formals expressables matemàticament, ja ens va servir l'any passat per crear una sèrie d'exercicis en què l'actor, a partir de l'establiment d'un sistema d'accions mínimes i a través dels seus recursos interpretatius –motivació, adaptació...– anava "modulant" aquest sistema sense cap voluntat de significació prèvia.

El sistema i les seves regles constitueixen l'únic motiu dramàtic de l'exerci-

# ACTIVIDADES

ci, i la repetició indefinida dels seus actemes en serà l'única evolució.

El procediment formal de la repetició —propi de les expressions artístiques del minimal ens serveix per minvar la significació de qualsevol acció escènica per més figurativa que sigui. D'altra banda, aquest mateix procediment ens ha servit per establir tres fases evolutives en els exercicis: Establiment del sistema, Modulació i Transgressió, segons el grau d'acompliment de les seves regles.

L'aprofundiment en la Sistèmica com a base dramàtica que aquest any hem anat desenvolupant, ens ha permès descobrir altres formes de desfer la figurativitat com ara la modificació del ritme dels actemes, l'alteració de la lògica espacial, la manipulació de l'ordre cronològic, etc. Això ens ha portat cap a un treball molt més microscòpic per centrar la nostra atenció en la segona de les tres fases —modulació— i analitzar, al mateix temps, els processos receptius que cadascun dels procediments genera. De quina manera la desfigurativització i la repetició, produeixen nous sentits o construeixen una línia d'evolució dramàtica.

Però a aquest tipus d'exercicis, que parteixen d'una base figurativa sobre la qual manipulem o descodifiquem fins a l'abstracció, hi hem afegit encara una altra mena d'exercici en què el procés s'inverteix completament. Partir de sistemes abstractes, amb actemes no figuratius i amb una gran rigidesa matemàtica, per tal d'analitzar la capacitat creadora de sentit de la forma pura, la capacitat de crear expectatives o les raons profundes de l'avorriment de l'espectador.

A partir de la confrontació d'aquests dos tipus d'exercicis comencem a entreveure alguns dels procediments que un hipotètic dramaturg podria utilitzar a l'hora d'organitzar sobre el paper uns materials segons uns interessos expressius concrets. El pautament de la "modulació" d'un sistema d'accions —a manera de partitura— previ a la seva escenificació haurà de ser, en aquest sentit, el primer pas cap al que podria ser una dramàtica sistèmica.

TONI CASARES

